

Darba lapa

Vārds, uzvārds:

Klase:

Stundas tēma:

Stundas mērķi:

- 1.
- 2.
- 3.

1. uzdevums - lasi tekstu un atbildi uz jautājumiem!

Apģērba dzīves cikls sākas ilgi pirms tas nonāk veikala plauktā un turpinās arī pēc tam, kad mēs to izmetam. Lai saprastu ātrās modes jeb “fast fashion” problēmu, ir svarīgi analizēt visu šo ciklu — no izejvielu ieguves līdz atkritumu apsaimniekošanai — un izvērtēt tā sociālās, ekonomiskās un vides sekas.

Tekstila ražošana sākas ar šķiedru ieguvī. Mūsdienās būtiska daļa apģērba tiek ražota no sintētiskām šķiedrām, piemēram, poliestera, kas ir naftas pārstrādes produkts. Šādas šķiedras nav bioloģiski noārdāmas, un to mazgāšanas laikā izdalās mikroplastmasa, kas nonāk ūdenstilpēs un barošanās tīklā. Par tekstila ietekmi uz vidi regulāri ziņo Eiropas Vides aģentūra, uzsverot, ka tekstila nozare ir viens no būtiskiem piesārņojuma un resursu patēriņa avotiem Eiropā.

Ražošanas posms ir tikai sākums. Saskaņā ar Eiropas Vides aģentūras datiem 2022. gadā viens Eiropas Savienības iedzīvotājs vidēji patērēja apmēram 19 kilogramus apģērba, apavu un citu tekstilizstrādājumu gadā. Šie skaitļi atspoguļo patēriņa pieaugumu, kas cieši saistīts ar ātrās modes biznesa modeli. Ātrā mode balstās uz lētu, ātri saražotu kolekciju nepārtrauktu apriti, kas mudina patērētājus biežāk iegādāties jaunas preces. Rezultātā apģērba lietošanas ilgums samazinās, bet kopējais patēriņš pieaug.

Tomēr katram patērētam produktam ir arī beigu posms. Eiropas Savienībā katru gadu rodas aptuveni 7 miljoni tonnu tekstila atkritumu, kas nozīmē apmēram 16 kilogramus uz vienu iedzīvotāju gadā. Tikai daļa no šī apjoma tiek savākta atsevišķi atkārtotai izmantošanai vai pārstrādei, bet ievērojama daļa nonāk sadzīves atkritumos, kas tiek noglabāti poligonos vai sadedzināti. Šāda prakse rada papildu siltumnīcas gāzu emisijas un piesārņojumu.

Būtiska problēma ir arī zema pārstrādes līmenis. Saskaņā ar Eiropas Komisija datiem mazāk nekā 1% tekstila šķiedru tiek pārstrādātas jaunā apģērbā. Tas nozīmē, ka tekstila aprites ekonomika faktiski vēl nav pilnvērtīgi izveidota, un lielākā daļa materiālu netiek izmantota atkārtoti augstā kvalitātē. Turklāt ievērojama daļa lietotā apģērba tiek eksportēta uz Āfrikas un Āzijas valstīm. Lai gan daļa no tā tiek pārdota otrreizējā tirgū, ievērojams apjoms kļūst par atkritumiem arī šajās valstīs, radot sociālas un vides problēmas ārpus Eiropas. Respektīvi, notiek problēmu eksports.

A. Kādi statistikas dati tiek minēti tekstā?

B. Kurš no skaitļiem Tev šķiet problemātiskākais / būtiskākais un kāpēc?

2. uzdevums - izveido īsā formāta vertikālā video rullīša scenāriju par apģērba dzīves ciklu!

Šobrīd vēl joprojām viens no populārākajiem mediju veidiem ir īsā formāta video rullīši tādās vietnēs, kā *Instagram*, *Facebook* vai *TikTok*. Attiecīgi šis arī ir viens no labākajiem veidiem, kā sasniegt lielu auditoriju, ja Tev ir kas svarīgs sakāms. Un jums ir!

Izplānojiet neliela video rullīša scenāriju par 1. uzdevumā minēto problēmu un apģērba dzīves ciklu. Tas var būt stāsts no nopirkšanas, līdz izmešanai, dažādi padomi par to, kā labāk šķirot tekstilatkritumus utt. Galvenais ir pievērst uzmanību aktuālai problēmai.

Āķis (Hook) - uzmanību piesaistoša frāze, kas liek skatītājam vēlēties redzēt visu līdz galam.

Scenārija teksts - ko runāsi, vai arī kāds teksts parādīsies video + audio izvēle

Vizuālais noformējums / video - kādu bildi vai video liksiet fonā?

Aicinājums rīkoties (Call to action / CTA) - Kaut kas, ko gribi, lai skatītājs dara. Šķiro atkritumus, pērc lietotu apģērbu, šuj pats savas drēbes, “like and subscribe” utt.